

TERVEZÉSI SEGÉDLET

a víztermelő kutak vízjogi fennmaradási engedélyezéséhez

Készült, a Magyar Mérnöki Kamara Feladat Alapú Pályázati rendszerében.

A munkát felügyelte a Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozat.

Száma: 26/2017-VVT

2017. november 30.

TERVEZÉSI SEGÉDLET

a víztermelő kutak vízjogi fennmaradási engedélyezéséhez

Témavezető: Kumánovics György

Közreműködő szakértők:

Tahy Ágnes	(OVF, okl. geológus)
Szongoth Gábor	(Geo-Log Kft., MVE titkár, okl. geofizikus, kútvizsgáló)
Rózsa Attila	(PÓRUSVÍZ Mérnöki Iroda, MVE elnök, okl. bányamérnök, tervező)
Nád Béla	(KDT VÍZIG, okl. bányamérnök, Vízvédelmi és Vízgyűjtő-gazdálkodási Osztályvezető)
Ferenc Béla	(AQUADRILL 92 Kft., okl. geológus, kivitelező)
Maincz Tamás	(Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, hatósági szolgálatvezető-helyettes)

Lektor: Reich Gyula

Tartalom:

1. A tervezési segédlet összeállításának célkitűzése.....	2. oldal
2. A vízjogi fennmaradási engedélyezés jogszabályi háttere.....	3. oldal
3. A tervezési típusesetek meghatározása.....	7. oldal
4. A jegyzői engedélyezési eljárás benyújtandó dokumentumai és az azok összeállításához szükséges vizsgálatok.....	8. oldal
5. A vízügyi hatósági engedélyezési eljárás benyújtandó dokumentumai és az azok összeállításához szükséges vizsgálatok.....	10. oldal
5.1. Talajvíz, parti szűrésű víz.....	10. oldal
5.2. Rétegvíz, karszt- és hasadékvíz.....	14. oldal
6. Összegző megállapítások, javaslatok.....	16. oldal

TERVEZÉSI SEGÉDLET

a víztermelő kutak vízjogi fennmaradási engedélyezéséhez

1. A tervezési segédlet összeállításának célkitűzése

2016 nyarán az alábbi törvénymódosítás jelent meg a víztermelő kutak utólagos fennmaradási engedélyezésével kapcsolatban: „*A vízgazdálkodásról*” szóló 1995. évi LVII. törvény 29. §-ának (7) bekezdésében leírtak szerint „*mentesül a vízgazdálkodási bírság fizetése alól az a létesítő, aki a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi XLI. törvény hatálybalépését megelőzően (2016. június hó 4. előtt) vízjogi engedély nélkül létesített vízkivételt biztosító vízilétesítményt, ha annak vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárását 2018. december 31-ig kérelmezi, és az engedély megadásának feltételei fennállnak*”.

Az 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) fenti módosítása nagy érdeklődést váltott ki a magyar lakossági és egyéb vízhasználók körében. Az engedélykérelmek egyre növekvő száma azt valószínűsítette, hogy ez a *törvénymódosítás* eddig nem látott kérelem áradatot zúdíthat az engedélyező hatóságokra (települési jegyzők, illetve vízügyi hatósági hatáskörrel rendelkező katasztrófavédelmi igazgatóságok). A fennmaradási engedélyezéshez szükséges tervek egységes szempontok szerinti elkészítése, a csatolandó mellékletek és az elvégzendő vizsgálatok körének meghatározása, az elbírálás egységesítése, valamint a hatósági engedélyezési eljárás hatékony (szakszerű és gyors) lefolytatása érdekében célszerűnek láttuk egy — összefoglaló néven — **tervezési segédlet** összeállítását, kiadását.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság 2016 augusztusában megjelentetett egy információs anyagot „*Tájékoztató a 2016. június 4. napját megelőzően engedély nélkül létesített vízkivételt biztosító vízilétesítmények vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárásáról*” címmel, és a Belügyminisztérium kiadott egy „*A települési önkormányzat jegyzőjének engedélyezési hatáskörébe tartozó kutak eljárásjogi szabályairól*” című tájékoztatót az Önkormányzati Hírlevél 2017. évi 1. számában. Ezek a kiadványok azonban — véleményünk szerint és a hatósági tapasztalatok alapján — nem segítik kellőképpen a jogalkotói szándék megvalósulását.

Szükségessnek tartottuk egy olyan közérthető, teljes körű, a tervtartalmi követelményekre is kiterjedő **tervezési segédlet** összeállítását, ami valóban hatékony segítséget jelent a kutak utólagos engedélyezése során a kérelmezők, a tervezők és az eljáró hatóságok részére egyaránt. Úgy véljük, hogy e nélkül összességében csak kisszámú benyújtott kérelemre, eltérő hatósági tartalmi elvárásokra és bizonytalan végződésű eljárásokra lehet számítani, ami az ügyek rendezése szempontjából kifejezetten hátrányos lehet.

A **tervezési segédlet** összeállításával az volt a célunk, hogy a hatályos *jogszabályokhoz* illeszkedő módon átlátható, egyértelműen kitölthető **adatlapokat** készítsünk el, illetve **tervtartalmi követelményeket** fogalmazzunk meg, melyek a későbbiekben akár a meglévő *jogszabályokba* is könnyen beilleszthetők. Célunk volt továbbá előremutató szándékkal olyan **javaslatok** kidolgozása is, amelyek ugyan a meglévő *jogszabályokba* jelenleg nem illeszthetők be, a gyakorlati tapasztalatok szerint azok életbe léptetése mégis szükségesnek látszik (kútfúrók központi nyilvántartása, kútszerkezet egyszerűbb műszaki kialakítása, bizonyos esetekben a kútvizsgálati mérések körének szűkítése stb.).

A munkánk során **nem vettük figyelembe** azokat a politikai törekvéseket, amelyek a felszín alatti vizek feltárását, — bizonyos mélységig és bizonyos esetekben pedig — magát a vízkútfúrást igyekeztek kivonni a jelenlegi jogszabályok hatálya alól.

2. A vízjogi fennmaradási engedélyezés jogszabályi háttere

A Vgtv. 28. § (1) bekezdés szerint a *jogszabály* által bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve *vízjogi engedély* szükséges

- a) a vízimunka elvégzéséhez, a vízilétesítmény megépítéséhez és átalakításához (*vízjogi létesítési engedély*),
- b) a vízilétesítmény használatbavételéhez és üzemeltetéséhez, a vízhasználathoz (*vízjogi üzemeltetési engedély*) és
- c) a vízilétesítmény megszüntetéséhez (*vízjogi megszüntetési engedély*).

Ha a vízimunka elvégzése, illetve a vízilétesítmény megépítése vagy átalakítása jogerős hatósági *engedély* nélkül, vagy a jogerős hatósági *engedélytől* eltérően történt, az építtetőnek a vízügyi hatóságtól *vízjogi fennmaradási engedélyt* kell kérni (Vgtv. 29. § (3) bekezdés és „A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról” szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vgvr.) 15. § (1) bekezdés). Amennyiben a hatóság a vízimunka, vízilétesítmény megvizsgálása után — az eset összes körülményeire is figyelemmel — a létesítő részére a *fennmaradási engedélyt* utólag megadja, egyidejűleg vízgazdálkodási bírság megfizetését is elő kell írnia. A bírság az *engedély* nélkül létrehozott építmény értékének 80 %-áig, engedély nélküli vízimunka vagy vízhasználat esetén 1.000.000,- forintig terjedhet. A természetes személyre kiszabott bírság összege azonban nem haladhatja meg a 300.000,- forintot. A bírság kiszabása „A vízgazdálkodási bírság megállapításának részletes szabályairól” szóló 438/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet alapján történik.

E bírság kivetése alól mentesíti az építtetőt az 1995. évi LVII. törvény már idézett 29. §-ának (7) bekezdése, melyben leírtak szerint „mentesül a vízgazdálkodási bírság fizetése alól az a létesítő, aki a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi XLI. törvény hatálybalépését megelőzően (2016. június hó 4. előtt) vízjogi engedély nélkül létesített vízkivételt biztosító vízilétesítményt, ha annak vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárását 2018. december 31-ig kérelmezi, és az engedély megadásának feltételei fennállnak”.

Különösképpen az idézett *jogszabályhely* utolsó mellékmondatára hívjuk föl a figyelmet, hiszen általánosan kijelenthető, hogy *vízjogi engedélyt* a hatóság — az előírt feltételek megléte esetén — csak abban az esetben adhat ki (Vgtv. 29. § (1) bekezdés), ha a vízilétesítmény, a vízimunka, illetve a vízhasználat:

- a) nem veszélyezteti a vízkészlet védelméhez fűződő érdekeket;
- b) megfelel a vízimunkára, a vízilétesítmények, víziközművek megvalósítására, átépítésére és megszüntetésére, valamint üzemeltetésére és a vízhasználatok gyakorlására kiadott vízgazdálkodási, műszaki és biztonsági szabályoknak, a vízháztartás, vízminőség, felszín alatti és felszíni vizek védelmével összefüggő egyéb szabályozásnak;
- c) megfelel a külön jogszabályban foglalt előírásoknak (környezetvédelmi, természetvédelmi szempontok érvényesülése).

Amennyiben a részletes állapotfelmérés alapján kiderül, hogy az *engedély* nélkül, vagy attól eltérően megvalósított vízilétesítmény kialakítása, fennmaradása vízgazdálkodási, környezetvédelmi vagy természetvédelmi szempontból káros, a létesítményre *fennmaradási engedély* csak akkor adható ki, ha a vízilétesítmény a káros hatás megszüntetése érdekében előzőleg átalakításra kerül. Amennyiben a probléma műszaki átalakítással nem szüntethető meg, a kérelem elutasítása mellett a hatóság az építettőt a létesítmény megszüntetésére (elbontására) kötelezi (Vgvr. 15. § (3) bekezdés). A megszüntetéshez pedig szintén *vízjogi engedélyt* kell szerezni a Vgtv. már korábban idézett 28. § (1) bekezdése szerint.

A **kútszerkezetekre** vonatkozó, érvényben lévő fontosabb előírások a következők:

- „A fűrőlyukba csak olyan csövezést szabad beépíteni, amely megfelel a fellépő terhelésekkel kapcsolatos szilárdsági követelményeknek és anyagának minősítése alapján igazoltan nem okozhatja a földtani közeg és felszín alatti víz szennyezését.” (101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 7. § (2a) bekezdés)
- „A fűrőlyukba csak olyan béléscsöveket szabad beépíteni, amelyek megfelelnek a közegészségügyi előírásoknak és a fellépő terhelésekkel kapcsolatos szilárdsági követelményeknek.” (MSZ 22.116:2002 3.4.3.1. fejezet)
- „A béléscső rakatok átmérőjének tervezésekor a szűrőcső rakat meghatározásából kell kiindulni (a legkisebb belső átmérő 90 mm).” (MSZ 22.116:2002 3.4.3.4. fejezet)
- „A kút különböző víztesteket, illetve egymástól jelentősen eltérő hidrodinamikai és vízkémiai tulajdonságú vizeket ne kapcsoljon össze egymással. Kivételes esetben, amennyiben a szennyeződés veszélye nem áll fenn, a vízügyi hatóság ez alól felmentést adhat.” (101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 3. § (4) bekezdés)
- „Fűrt kutak esetében a felszín alatti vízbe történő beavatkozáskor a szennyezés megelőzése céljából a harántolt, de nem szűrőzött képződményeket béléscsővel, a béléscső mögötti gyűrűsteret palástcementezéssel, vagy — ha a kút nem esik a vízföldtani napló készítésének kötelezettsége alá — a vízügyi hatóság döntése alapján nyomjelzett agyag-granulátummal vagy agyagszigeteléssel ki kell zárni.” (101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 4. § (2) bekezdés)

- „A kútszerkezet végleges kialakításakor — a szűrőrakat kivételével — a béléscső és a lyukfal közötti gyűrűs teret a beépítés után a vízvezető rétegek közötti összeköttetés kizárása érdekében minden egyes béléscső rakatnál vízzáróan el kell tömedékelni.” (MSZ 22.116:2002 3.4.3.6. fejezet)
- „A létesítményeket, beleértve a vízkutató feltáró fúrásokat a munka befejezésekor olyan állapotba kell hozni, hogy azok kialakítása kizárja azt, hogy a felszín alatti vízbe szennyeződés kerülhessen, továbbá a kifolyó víz esetén szabad vízfolyás keletkezzék.” (101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 7. § (1) bekezdés)

Összefoglalóan megállapítható, hogy Magyarországon **egyrakatos kutat** csak az első vízadó, azaz a talajvíztartó réteg megcsapolására szabad építeni. Amennyiben a kútfúrás célja a második vagy az alatti vízadó rétegek valamelyikének a termelésbe állítása, úgy a nem beszűrőzött rétegeket a szűrőrakattól különböző, azt meghaladó átmérőjű technikai béléscső rakat elhelyezésével és annak külső szigetelésével ki kell zárni a víztermelésből. Sajnos el kell mondjuk, hogy hazánkban ismereteink szerint a háztartási vízigényeket kielégítő 30-60 méteres rétegvíz kutak, az ún. „lakossági kiskutak” — melyeket tévesen, de többnyire a helyi jegyzők engedélyeznek, és még ők is csak igen kicsi arányban — általában egyrakatos kiképzésűek. Az érvényben lévő előírások szerint ezek szakszerűtlenek, a felszín felőli szennyezés lehetőségét nem zárják ki, így a jövőben nem maradhatnak fenn.

E probléma kezelésénél az általános nehézséget az okozza, hogy semmiféle kézzel fogható ismeret nincs arról, hogy milyen mélységűek az engedély nélküli kutak és mennyi van belőlük az országban. A Magyar Vízkútfúrók Egyesületének nyilvánosságra kerültek becslései, melyek szerint évente 5-9 ezer kút készül (2012. évi becslés) és ennek 95 %-a engedély nélkül. A helyzet azóta csak romlott. A vízkútfúrás terén legalább a 2000. év óta tart az ellenőrizetlen, „szabados”, engedély nélküli és sokszor szakszerűtlen kútkivitelezés. Kijelenthető, hogy valószínűleg többszázezer ilyen kút van az országban, és ezek fennmaradása a műszaki előírásoknak többnyire nem megfelelő kivitelezésük miatt jelentős vízgazdálkodási kockázattal jár.

A kútszerkezet szakszerűségének megítélésében **általános nehézséget** jelent, hogy a gyakorlatban alkalmazott módszerekkel a műanyag kútbéléscső mögött nem lehet egyértelműen megítélni a gyűrűstér elzárásának minőségét, sem egy esetleges külső műanyag béléscső rakat jelenlétét. A PVC cső mögött az acél anyagú béléscső jelenléte indukciós, illetve mágneses szuszceptibilitás mérési módszerrel még kimutatható — a vízzel borított és a száraz lyukszakaszon egyaránt —, de a tömedékanyag jelenléte csak nyomjelző (radioaktív vagy mágneses) komponenst tartalmazó tömedékanyag alkalmazásakor ellenőrizhető. Így arról felelősen nyilatkozni, hogy a kútszövetet körüli gyűrűstér megfelelően szigetelt-e, illetve a kút többtrakatos kialakítású-e, egy elkészült vízkivételi mű esetében utólag nem feltétlenül lehet. Ilyenkor csak a kútvizsgálat által kimutatott csőfolytonossági hiba (csőlyukadás, csőtörés, stb.) alapján, vagy különböző nyomású és vízminőségű rétegek egyidejű bekapcsolása, vagy különböző víztípusok egyidejű beszűrőzése esetén jelenthető ki a kútszerkezet nem megfelelő mivolta, és írható elő annak átalakítási, vagy szakszerű felszámolási kötelezettsége.

A szakszerűtlen, a környezetre veszélyt jelentő kútszerkezetek elbontását, megszüntetését a vízügyi hatóság szükség esetén *határozatban* írja elő. A teljesítési határidőt a veszélyesség függvényében, a környezeti érzékenység figyelembevételével állapítja meg.

A víztermelő kutak utólagos engedélyezése során az érvényben lévő *jogszabályok* („*A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről*” szóló 101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet, „*A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról*” szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet, „*A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról*” szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet) és a *nemzeti szabványok* előírásai által meghatározott műszaki megfelelésen túl a következők teljesülése is megkövetelt:

- Új *vízjogi engedély* csak abban az esetben adható ki, ha az engedélyesek, üzemeltetők számára az *engedélyben* meghatározott vízmennyiség biztosítható (Vgtv. 29. § (2) bekezdés).
- A vízigények a felhasználható vízkészlet mennyiségi és minőségi védelmére is tekintettel elsősorban a vízhasználat céljára még le nem kötött vízkészletből elégíthetők ki (Vgtv. 15. § (2) bekezdés).
- Vízkészlet hasznosítására *vízjogi létesítési engedély* — és értelemszerűen *vízjogi fennmaradási engedély* is — csak akkor adható, ha ezzel egyidejűleg a hasznosítással összefüggésben keletkezett szennyvíz, továbbá a csapadékvíz összegyűjtéséről, elvezetéséről, kezeléséről és a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő elhelyezéséről is gondoskodtak, illetve az erre vonatkozó műszaki megoldás a kérelem és a kiadott *létesítési engedély* részét képezi, továbbá, ha a kérelemben foglaltak kielégítik a külön *jogszabály* szerinti igénybevételi, kibocsátási és szennyezettségi határértékekre vonatkozó előírásokat (Vgvr. 3. § (5) bekezdés).
- Ha az engedélyezési eljárás „*A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról*” szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: *Khvr.*) 3. számú mellékletében meghatározott olyan tevékenység megkezdését vagy folytatását szolgálja, amely a *Khvr.*-ben meghatározott küszöbértéket nem éri el vagy a *Khvr.*-ben a tevékenységre megállapított feltétel nem teljesül, a *vízjogi engedély* iránti kérelemhez mellékelni kell a környezeti hatások jelentőségének vizsgálatára szolgáló — a *Khvr.*-ben meghatározott — adatlapot.
- Vízilétesítmények csak úgy és akkor építhetők, illetve üzemeltethetők, ha azok saját vagy a közelükben lévő közművek és egyéb objektumok védőterülete kialakítható, védőtávolsága betartható („*A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről*” szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, „*Az országos településrendezési és építési követelményekről*” szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet, „*A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és*

létesítményekre vonatkozó általános szabályokról” szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet, és egyéb, a különböző közművek védősávjára vonatkozó jogszabályok).

A *jogszabály* előírja, hogy a *vízjogi fennmaradási engedéllyel* kapcsolatos kérelem elbírálása során a vízjogi létesítési és vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárásra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával kell eljárni azzal, hogy a kérelemhez a **tényleges megvalósulási állapotot tartalmazó tervdokumentációt** kell csatolni (Vgvr. 15. § (3) bekezdés). Ennek a tervdokumentációnak az elvárt tervtartalmi követelményeiről, a szükséges vizsgálatok köréről azonban a *jogszabály* nem szól. Alapvetően ebben kíván a jelen **tervezési segédlet** az érintetteknek (építtető, hatóság, tervező, állapotfelmérő stb.) hathatós segítséget nyújtani.

3. A tervezési típusesetek meghatározása

A vízjogi fennmaradási engedélyezési munka sokrétűségét figyelembe véve, az egyszerűsítésre és átláthatóságra törekedve víztípusonként (vízkészlet jellege) egy-egy táblázatot készítettünk el a **tervezési típusesetek** elkülönítésével, amire alapozva a jelen **segédlet** gondolatmenete felfűzhetőnek látszott. Az [1-3. mellékletek](#) a talajvíz, a parti szűrővíz, a rétegvíz és a karszt-, hasadékvíz víztípusokra kerültek kidolgozásra. Azt mutatják be, hogy egy-egy adott vízkészletet igénybevevő vízkivételi mű esetén a fölmerült vízigényhez és vízhasználat jellegéhez rendelkezhetően milyen dokumentációt (terv, vízföldtani napló vagy adatlap), milyen engedélyező hatósághoz kell benyújtani.

Eleinte úgy gondoltuk, hogy az a célszerű, ha az elkészített táblázat a vízkészletjárulék bevallási és fizetési kötelezettség megítélésében is segítséget nyújt. Ezt a célunkat azonban el kellett vetnünk, arra való tekintettel, hogy a vízkészletjárulék bevallást nem vízilétesítményenként, hanem *vízjogi létesítési, üzemeltetési, fennmaradási engedélyenként* kell teljesíteni, s köztudott, hogy egy-egy *engedély* akár — többféle vízáadó képződmény igénybevételére és többféle célra szolgáló — vízkivételi művet is tartalmazhat.

Dokumentációnk [4-6. mellékleteiben](#) ugyanakkor víztípusonként és azon belül a vízhasználat jellege és a kitermelt mennyiség függvényében táblázatosan ábrázoltuk az engedélyezés lefolytatásához szükséges vizsgálatok elvégzéséhez, dokumentumok összeállításához szükséges közreműködők körét.

A csatolt [1-6. mellékletek](#) táblázatai megítélésünk szerint egyértelműek, az engedélyezésre benyújtandó dokumentációk típusát, a közreműködők személyét illetően biztos kiindulási alapot jelentenek.

4. A jegyzői engedélyezési eljárás benyújtandó dokumentumai és az azok összeállításához szükséges vizsgálatok

A Vgvr. 24. § (1) bekezdés szerint a települési jegyző engedélyezi a kút létesítését, üzemeltetését, fennmaradását és megszüntetését is, ha együttesen teljesülnek az alábbi feltételek:

- a kút talajvízkészletet vagy parti szűrésű vízkészletet vesz víztermelésre igénybe;
- a kút nem esik vízbázisvédelmi védőidomra, védőterületre (nem csak kijelöltre, de előzetesen körülhatároltra sem);
- a kút épülettel vagy annak építésére jogosító hatósági *határozattal*, egyszerű bejelentéssel rendelkező ingatlanon van;
- a kút igénybevétele nem haladja meg az 500 m³/év mennyiséget;
- nem gazdasági célú a vízigény;
- a kút magánszemélyek részéről a házi ivóvízigény és a háztartási igények kielégítését szolgálja.

Fontosnak tartjuk kihangsúlyozni, hogy a jogalkotó szándéka szerint az utolsóként szerepeltetett feltétel nem a két vízigény egyidejű fennállását, hanem azok és/vagy kapcsolatát jelenti! Ezt erősíti meg a BM által kiadott *Önkormányzati Hírlevél 2017. évi 1. számában* megjelent *tájékoztató*.

Egy adott területen a talajvíztartó mélységtartományáról és az ingatlan vízbázisvédelmi védőövezeti érintettségéről a területileg érintett vízügyi igazgatóságtól szerezhető be információ, vagy a települési építésszabályozási terv tartalmaz erre vonatkozó adatokat. Képletesen szólva a települési jegyzők csak az ásott kutakkal megcsapolt mélységtartomány fűrt és ásott kútjaira adhatnának ki *engedélyt*. (Ásott kutakat — annak kivitelezési módja, technológiája miatt — ugyanis csak az első víztartó rétegre lehet mélyíteni.) Tapasztalataink szerint azonban a jegyzők sok esetben túllépik a hatáskörüket, és — figyelmetlenségből vagy a szakmai felkészültség hiányából fakadóan — olyan kutakra is maguk adják ki az *engedélyt* (legyen az *vízjogi létesítési* vagy *üzemeltetési*), ahol a kút nem az első víztartó réteget veszi víztermelésre igénybe. Ez azonban nem feltétlen a jegyzők hibája. Jelenleg ugyanis sajnos országosan hiányzik olyan egyértelműen eligazítást nyújtó dokumentumcsomag, ami településenként megadná, hogy hol, milyen mélységhatárig van a jegyzőnek engedélyezési hatásköre.

A jegyzői létesítési és üzemeltetési engedélyezési eljárások alapidokumentuma egy-egy adatlap („*A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről*” szóló 101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 3. melléklete, illetve „*A vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről*” szóló 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet 2. mellékletének I/B. része). A fennmaradási engedélyezés lebonyolításához a *jogszabály* ugyanakkor adatlapot — az előzőek mintájára — nem közöl. Elkészítettük ezért, és **7. mellékletként** csatoljuk azt az **adatlapot**, amit az előzőek alapján szerkesztettünk meg. Kérdései egyértelműek, kitöltése egyszerű.

Az adatlapon feltüntetett adatok valóságáról az adatlap végén a kitöltőnek nyilatkoznia kell, és azt — büntetőjogi felelőssége tudatában — alá kell írnia.

Az adatlap kitöltését **szakember** végezheti. Erre a következőket javasoljuk:

- vízkútúró végzettséggel és a vízkútúró vállalkozás érvényes igazolásával (pl. a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által évről-évre kiadott igazolás) rendelkező személy;
- az MMK által nyilvántartott, vízgazdálkodási tervezési jogosultsággal (VZ), vagy vízgazdálkodási, kútúrási szakértői jogosultsággal (SZVV-3, SZÉM3), vagy szakirányú műszaki ellenőrzési jogosultsággal (ME-VZ), vagy szakirányú felelős műszaki vezetési jogosultsággal (MV-VZ) rendelkező személy.

Az adatlapon feltüntetett műszaki adatok jó része egyszerű, a hétköznapi gyakorlatban alkalmazott mérőeszközökkel megállapítható (okostelefon, kézi GPS műszer, cm beosztású mérőszalag, ismert térfogatú köböző edény (pl. vödör, tároló tartály), stb.). Vannak köztük azonban olyanok is, amik speciális felszereltséget kívánnak (pl. elektromos vagy akusztikus vízszint, illetve kúttalp mérő műszer). Ezért is — valamint a függetlenség érdekében — szükséges a kitöltéshez szakember bevonása.

Az adatlaphoz **mellékleteket** is kell csatolni. Ezek a következők:

- a kút által érintett ingatlan tulajdonjogát igazoló dokumentum (tulajdoni lap, ingatlan-nyilvántartási térképmásolat, esetleg — ha a kérelmező és a területtulajdonos személye nem azonos — területtulajdonosi hozzájáruló nyilatkozat);
- helyszínrajz a jellemző távolságok feltüntetésével;
- kút műszaki szelvény;
- vízminta vizsgálati eredmény (általánosan csak ajánlott, de ivóvízellátás esetén kötelező);
- végül a dokumentáció összeállítását végző szakember minősítése arról, hogy a kút a dokumentált állapotában víz- és környezetvédelmi kockázat nélkül alkalmas-e az igényelt vízmennyiség kitermelésére, vagy sem. Amennyiben nem, úgy milyen átalakításokkal (javítás, eltömés, melléfűrés) tehető a célra alkalmassá.

A vízminőség megismerése véleményünk szerint alapvető fontosságú. Tapasztalataink szerint arról a kútüzemeltetőknek jobbra fogalmuk sincs, vagy ha igen, csupán egy régés-régi vizsgálati eredménnyel rendelkeznek.

A tájékoztató jelleg miatt nem látjuk szükségesnek akkreditált vízmintavétel elvégzését. (A kútból a benne lévő víztérfogat háromszorosának kitermelését követően a vízminta egy 1,5-2,0 literes ásványvíz palackba levehető, és hűtés mellett a legközelebbi vízvizsgáló laboratóriumba szállítható.) A vizsgálati kör az **általános vízkémiai alkotókra** terjedjen ki. Az így nyert információ nemcsak a kútüzemeltető számára hasznos, hanem az így létrejött adatbázis a felszín alatti vízkészletek EU által előírt rendszeres állapotértékelését is megalapozottan teszi lehetővé, illetve segítséget nyújt a későbbi tervezési munkák során is.

Házi ivóvízigény kielégítése esetén azonban a **vizsgálat körének kiszélesítése**, az akkreditált mintavétel és a víz bakteriológiai vizsgálata is megkövetelt „*A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról*” szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 16/B. § (2) bekezdése szerint.

5. A vízügyi hatósági engedélyezési eljárás benyújtandó dokumentumai és az azok összeállításához szükséges vizsgálatok

Abban az esetben, ha az engedélyezendő kút által igénybevett felszín alatti vízkészlet talajvíz vagy parti szűrésű víz, és egyúttal a kútból kivett vízmennyiség meghaladja az 500 m³/év mértéket, vagy nem haladja meg, de maga a kút vízbázisvédelmi védőterületen helyezkedik el, vagy nem háztartási vízigények és/vagy házi ivóvízigény kielégítését szolgálja, illetve az igénybevett felszín alatti vízkészlet — a vízkitermelés mértékétől függetlenül — rétegvíz, karsztvíz vagy hasadékvíz, a kút vízjogi fennmaradási engedélyezése a vízügyi hatóság (területileg illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság) jogköre.

Napjainkban az esetek nagyobb része ilyen. A főváros pleisztocén kavicsterasszal rendelkező körzetei és más hasonló adottságú települések kivételével ugyanis a kutakat az időben egyenletesebb vízminőség és vízmennyiség reményében többnyire nem az első vízadó rétegre (talajvíz, parti szűrésű víz) képezik ki.

Arra kell tehát számítani, hogy az utólagosan engedélyezendő kutak hatósági feladatai nagyobb arányban a vízügyi hatáskörben területileg illetékes katasztrófavédelmi igazgatóságokat terhelik majd.

Az engedélyezési eljáráshoz benyújtandó dokumentumokat a felmerült vízigény és vízhasználat jellege függvényében a már hivatkozott [1-3. mellékletek](#) tartalmazzák, míg az engedélyezés lefolytatásához szükséges vizsgálatok elvégzéséhez, dokumentumok összeállításához szükséges közreműködők körét a [4-6. mellékletekben](#) foglaltuk össze.

5.1. Talajvíz, parti szűrésű víz

5.1.1. Csekély vízigények esete ($\leq 1,5$ m³/nap)

Csekély talajvíz és parti szűrésű vízigények esetén a műszaki adatszolgáltatáshoz egy **adatlap** kitöltésére van szükség (lásd [1-2. mellékletek](#)). Az adatlap megegyezik a jegyzői engedélyezés lebonyolításához szükséges adatlappal, amit [7. mellékletként](#) mutattunk be.

Az adatlapon feltüntetett műszaki adatok jó része egyszerű, a hétköznapi gyakorlatban alkalmazott mérőeszközökkel megállapítható (okostelefon, kézi GPS műszer, cm

beosztású mérőszalag, ismert térfogatú köböző edény (pl. vödör, tároló tartály), stb.). Vannak köztük azonban olyanok is, amik speciális felszereltséget kívánnak (pl. elektromos vagy akusztikus vízszint, illetve kúttalp mérő műszer). Ezért is — valamint a függetlenség érdekében — szükséges a kitöltéshez szakember bevonása.

Az adatlapon feltüntetett adatok valódiságáról az adatlap végén a kitöltőnek nyilatkoznia kell, és azt — büntetőjogi felelőssége tudatában — alá kell írnia.

Az adatlap kitöltését **szakember** végezheti. Erre a következőket javasoljuk:

- vízkútfúró végzettséggel és a vízkútfúró vállalkozás érvényes igazolásával (pl. a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által évről-évre kiadott igazolás) rendelkező személy;
- az MMK által nyilvántartott, vízgazdálkodási tervezési jogosultsággal (VZ), vagy vízgazdálkodási, kútfúrási szakértői jogosultsággal (SZVV-3, SZÉM3), vagy szakirányú műszaki ellenőrzési jogosultsággal (ME-VZ), vagy szakirányú felelős műszaki vezetési jogosultsággal (MV-VZ) rendelkező személy.

Az adatlaphoz **mellékleteket** is kell csatolni. Ezek a következők:

- a kút által érintett ingatlan tulajdonjogát igazoló dokumentum (tulajdoni lap, ingatlan-nyilvántartási térképmásolat, esetleg — ha a kérelmező és a területtulajdonos személye nem azonos — területtulajdonosi hozzájáruló nyilatkozat);
- helyszínrajz a jellemző távolságok feltüntetésével;
- kút műszaki szelvény;
- vízminta vizsgálati eredmény (általánosan csak ajánlott, de ivóvízellátás esetén kötelező);
- végül a dokumentáció összeállítását végző szakember minősítése arról, hogy a kút a dokumentált állapotában víz- és környezetvédelmi kockázat nélkül alkalmas-e az igényelt vízmennyiség kitermelésére, vagy sem. Amennyiben nem, úgy milyen átalakításokkal (javítás, eltömés, melléfúrás) tehető a célra alkalmassá.

A tájékoztató jelleg miatt nem látjuk szükségesnek akkreditált vízmintavétel elvégzését. (A kútból a benne lévő víztérfogat háromszorosának kitermelését követően a vízminta egy 1,5-2,0 literes ásványvíz palackba levehető, és hűtés mellett a legközelebbi vízvizsgáló laboratóriumba szállítható.) A vizsgálati kör az **általános vízkémiai alkotókra** terjedjen ki. Az így nyert információ nemcsak a kútüzemeltető számára hasznos, hanem az így létrejött adatbázis a felszín alatti vízkészletek EU által előírt rendszeres állapotértékelését is megalapozottan teszi lehetővé, illetve segítséget nyújt a későbbi tervezési munkák során is.

Ivóvíz minőséget igénylő vízigény kielégítése esetén azonban a vizsgálat körének kiszélesítése, az akkreditált mintavétel és a víz bakteriológiai vizsgálata is — nem ajánlott, hanem **kötelező** jelleggel — megkövetelt.

5.1.2. Közepes vízigények esete

(talajvíz 1,5-10 (50) m³/nap; parti szűrésű víz 1,5-10 (100) m³/nap)

(Az alfejezet címben szereplő zárójeles mennyiségi érték a szociálistól eltérő vízhasználat esetén mértékadó.)

Közepes mértékű talajvíz és parti szűrésű vízigények esetén a műszaki adatszolgáltatáshoz egy **adatlap** kitöltésére, és emellett egy **engedélyezési tervdokumentáció** benyújtására van szükség (lásd [1-2. mellékletek](#)). Az adatlap megegyezik a jegyzői engedélyezés lebonyolításához szükséges adatlappal, amit [7. mellékletként](#) mutattunk be.

Az adatlap kitöltését ez esetben azonban — a 4. fejezetben taglalt jegyzői engedélyezésű esetektől és az 5.1.1. alfejezetbeli csekély mértékű vízkivételi esetektől eltérően — már egy **kútvizsgáló szakcég** által végzett **műszaki állapotvizsgálattal** kell alátámasztani. „A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről” szóló 101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 5. § (1) bekezdés szerint ugyanis „a helyi önkormányzat jegyzőjének vízjogi engedélyéhez kötött kutak kivételével a vízjogi engedélyes az 1. melléklet szerinti mélyfúrás-geofizikai és befejező kútvizsgálati méréseket köteles elvégezni”. A hivatkozott jogszabály 1. mellékletének táblázata a 30 méternél — illetve a megfigyelő kutak esetében 10 méternél — mélyebb kutakra vonatkozóan írja elő a mérések elvégzését, más tartalommal a vízföldtani napló készítési kötelezettség alá tartozó, és mással az ettől mentes kutakra nézve. Mi az utólagos állapot rögzítés során elvégzendő mérések körét nem csak a mélységhatártól, hanem a víztípustól is függővé tettük. Tekintettel arra, hogy az elkészült kutakban az eredetileg csővezetlen furatban végzendő mélyfúrás-geofizikai mérések egy részének végrehajtása — annak eleve előrejelezhető eredménytelensége okán — indokolatlan, a [9. mellékletben](#) vesszük sorra azokat a **kútgeofizikai, kútvizsgálati módszereket**, amik a talajvízre, illetve parti szűrésű vízre telepített kutak utólagos állapotfelméréséhez elengedhetetlenek.

Az elvégzett műszaki állapotvizsgálat alapján kitöltött adatlapon feltüntetett adatok valóságáról az adatlap végén a kitöltőnek nyilatkoznia kell, és azt — büntetőjogi felelősségének tudatában — alá kell írnia.

A kitöltött adatlap mellett benyújtandó **engedélyezési tervdokumentációnak** az alábbiakat kell magában foglalnia:

- a tervezési helyszín bemutatása,
- a tulajdonosi és üzemeltetői viszonyok ismertetése,
- a részletes vízigény számítás az erre vonatkozó *nemzeti szabványok* alapján,
- a vízkészlet járulék fizetési kötelezettség vizsgálata, a járulék mértékének meghatározása „A vízkészletjárulék kiszámításáról” szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet alapján,
- az általános természetföldrajzi viszonyok, a földtani, vízföldtani adottságok részletes bemutatása,

- a vízminőségi jellemzők ismertetése,
- a kút által megcsapolt réteg(ek)ben az igényelt vízmennyiség víztest szintű rendelkezésre állásának vizsgálata a „Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről” szóló 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozattal közzétett „A Duna-vízgyűjtő magyarországi része vízgyűjtő-gazdálkodási terv — 2015” című, de röviden csak VGT2-nek nevezett új vízgyűjtő-gazdálkodási terv figyelembevételével,
- a környezetre és a környező vízkivételekre gyakorolt hatás (vízszint- és víznyomáscsökkenés) — legalább analitikus módszerrel történő — vizsgálata és annak esetleges káros mivoltának értékelése „A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról” szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése figyelembevételével,
- a kút-felső rész (felépítmény, kútfej, szerelvény sor, gépészet) leírása,
- a mérési, mintavételi lehetőségek bemutatása,
- a használt víz elhelyezésének bemutatása,
- az üzemeltetési tapasztalatok ismertetése,
- kezelési, karbantartási utasítás,
- mérési, adatszolgáltatási kötelezettség ismertetése,
- helyszínrajzok különböző méretarányban,
- tulajdoni lap és földhivatali térképmásolat,
- a kút szerkezeti rajza,
- kút-felső rész (felépítmény, kútfej, szerelvény sor, gépészet) állapot rögzítő rajza,
- a kút üzemeltetésével kapcsolatos környezeti hatások jelentőségének vizsgálatához „A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról” szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szerinti dokumentáció csatolása, ami a nevezett rendeletben rögzített mennyiségi korlátok meg nem haladása esetén a rendelet 2/A. § (1) bekezdésében előírt és a rendelet 13. számú mellékleteként közölt adatlap („Adatlap a környezeti hatások jelentőségének vizsgálatához”) kitöltését jelenti;
- végül a tervező minősítése arról, hogy a kút a dokumentált állapotában víz- és környezetvédelmi kockázat nélkül alkalmas-e az igényelt vízmennyiség kitermelésére, vagy sem. Amennyiben nem, úgy milyen átalakításokkal (javítás, eltömés, melléfúrás) tehető a célra alkalmassá.

Az állapot rögzítő dokumentáció **mellékletét** képezik a következő dokumentumok:

- a kút által érintett ingatlan tulajdonjogát igazoló dokumentum (tulajdoni lap, ingatlan-nyilvántartási térképmásolat, esetleg — ha a kérelmező és a területtulajdonos személye nem azonos — területtulajdonosi hozzájáruló nyilatkozat);
- vízminta vizsgálati eredmény (kötelező).

Ez esetben már akkreditált vízmintavételre és a felhasználási célhoz igazodó akkreditált vízminőség vizsgálat elvégzésére van szükség.

A talajvízre és a parti szűrésű vízkészletekre telepített, közepes vízigényt kielégítő kutak esetében az adatlap kitöltésére ([7. melléklet](#)) és a tervdokumentáció összeállítására a következő **szakembereket** javasoljuk:

- az MMK által nyilvántartott, VZ-VKG — vízkészlet-gazdálkodási építmények tervezése megnevezésű tervezői jogosultsággal rendelkező személyek.

5.1.3. Jelentős vízigények esete

(*talajvíz >10 (50) m³/nap; parti szűrésű víz >10 (100) m³/nap*)

(Az alfejezet címben szereplő zárójeles mennyiségi érték a szociálistól eltérő vízhasználat esetén mértékadó.)

Jelentős mértékű talajvíz és parti szűrésű vízigények esetén a műszaki adatszolgáltatáshoz a **vízföldtani napló** kiállítására — ezzel a kút országos kútkataszteri nyilvántartásba vételére — és emellett egy **engedélyezési tervdokumentáció** benyújtására van szükség (lásd [1-2. mellékletek](#)). Ennek kiállításának szükségességétől a vízügyi hatóság eltekinthet. A vízföldtani naplót „A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről” szóló 101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 2. melléklete alapján egy **kútvizsgáló szakcég** által végzett **műszaki állapotvizsgálat** alapján kell kiállíttatni a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálattal. Ennek során a kút egy saját nyilvántartási számon az országos kútkataszteri nyilvántartásba felvételre kerül.

A kút hatósági fennmaradási engedélyezéséhez a vízföldtani napló mellett az **engedélyezési tervdokumentációt** is be kell nyújtani. Annak műszaki tartalma és az annak készítésére jogosultak köre megegyezik az 5.1.2. *alfejezetben* leírtakkal.

5.2. Rétegvíz, karszt- és hasadékvíz

5.2.1. Csekély vízigények esete

(*≤1,5 m³/nap*)

Csekély rétegvíz, karszt- és hasadékvíz igények esetén a műszaki adatszolgáltatáshoz egy **adatlap** kitöltésére van szükség (lásd [1-2. mellékletek](#)). A katasztrófavédelmi engedélyezés lebonyolításához szükséges adatlapot [8. mellékletként](#) mutatjuk be.

Az adatlap kitöltését ez esetben is egy **kútvizsgáló szakcég** által végzett **műszaki állapotvizsgálattal** kell alátámasztani. Az elvégzendő mérések körét a [10. mellékletben](#) vesszük sorra.

Az elvégzett műszaki állapotvizsgálat alapján kitöltött adatlapon feltüntetett adatok valóságáról az adatlap végén a kitöltőnek nyilatkoznia kell, és azt — büntetőjogi felelősségének tudatában — alá kell írnia.

A rétegvíz, karszt- és hasadékvíz készletekre telepített, csekély vízigényt kielégítő kutak esetében az adatlap kitöltésére ([8. melléklet](#)) a következő **szakembereket** javasoljuk:

- az MMK által nyilvántartott, VZ-VKG — vízkészlet-gazdálkodási építmények tervezése megnevezésű tervezői jogosultsággal rendelkező személyek.

Az adatlaphoz **mellékleteket** is kell csatolni. Ezek a következők:

- a kút által érintett ingatlan tulajdonjogát igazoló dokumentum (tulajdoni lap, ingatlan-nyilvántartási térképmásolat, esetleg — ha a kérelmező és a területtulajdonos személye nem azonos — területtulajdonosi hozzájáruló nyilatkozat);
- helyszínrajz a jellemző távolságok feltüntetésével;
- kút műszaki szelvény;
- vízminta vizsgálati eredmény;
- gázvizsgálati eredmény (nyílt karszt esetében nem szükséges);
- végül a tervező minősítése arról, hogy a kút a dokumentált állapotában víz- és környezetvédelmi kockázat nélkül alkalmas-e az igényelt vízmennyiség kitermelésére, vagy sem. Amennyiben nem, úgy milyen átalakításokkal (javítás, eltömés, melléfúrás) tehető a célra alkalmassá.

A tájékoztató jelleg miatt itt sem látjuk szükségesnek akkreditált vízmintavétel elvégzését. (A kútból a benne lévő víztérfogot háromszorosának kitermelését követően a vízminta egy 1,5-2,0 literes ásványvíz palackba levehető, és hűtés mellett a legközelebbi vízvizsgáló laboratóriumba szállítható.) A vizsgálati kör az **általános vízkémiai alkotókra** terjedjen ki. Az így nyert információ nemcsak a kútüzemeltető számára hasznos, hanem az így létrejött adatbázis a felszín alatti vízkészletek EU által előírt rendszeres állapotértékelését is megalapozottan teszi lehetővé, illetve segítséget nyújt a későbbi tervezési munkák során is.

Ivóvíz minőséget igénylő vízigény kielégítése esetén azonban a **vizsgálat körének kiszélesítése**, az akkreditált mintavétel és a víz bakteriológiai vizsgálata is megkövetelt.

5.2.2. Közepes és jelentős vízigények esete ($>1,5 \text{ m}^3/\text{nap}$)

Közepes és jelentős mértékű rétegvíz, valamint karszt- és hasadékvíz igények esetén a műszaki adatszolgáltatáshoz a **vízföldtani napló** kiállítására — ezzel a kút országos kútkataszteri nyilvántartásba vételére — és emellett egy **engedélyezési tervdokumentáció** benyújtására van szükség (lásd [1-2. mellékletek](#)). Ennek kiállításának szükségességétől a vízügyi hatóság eltekinthet. A vízföldtani naplót „A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről” szóló 101/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 2. melléklete alapján egy **kútvizsgáló szakség** által végzett **műszaki állapotvizsgálat** alapján kell kiállítani a

Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat. Ennek során a kút egy saját nyilvántartási számon az országos kútkataszteri nyilvántartásba felvételre kerül.

A kút hatósági fennmaradási engedélyezéséhez a vízföldtani napló mellett az **engedélyezési tervdokumentációt** is be kell nyújtani. Annak műszaki tartalma és az annak készítésére jogosultak köre megegyezik az 5.1.2. és 5.1.3. alfejezetekben leírtakkal, azzal a kiegészítéssel, hogy ez esetben — nyílt karsztok kivételével — a gázvizsgálati eredmény becsatolására is szükség van.

6. Összegző megállapítások, javaslatok

- I. A kézben tartott **tervezési segédlet** kidolgozását 2017 májusában kezdtük el. A tervezési munkát a Vgtv. módosításával kapcsolatos törekvések ellenére folytattuk, és a tervezettek szerint el is végeztük. Azt gondoljuk, hogy elkészített **tervezési segédletünk** megfelelő alapot jelenthet a meglévő jogszabályi környezet kiegészítésére, módosítására is.

Tisztában vagyunk vele, hogy minden jogszabály és törvény annyit ér, amennyit abból betartanak. A felszín alatti vizek védelme és hozzáféréseinek biztosítása a jövő generációk számára ugyanakkor megkérdőjelezhetetlen kötelességünk. Ezért az engedély nélküli kutak fennmaradási engedélyezésének bírságmentes lebonyolítására — „A vízgazdálkodásról” szóló 1995. évi LVII. törvény 29. §-ának (7) bekezdésében leírt 2018. december hó 31-i határidővel szemben — olyan határidő megszabását javasoljuk, amely valóban elegendő is a feladat elvégzésére. A magunk részéről **3-5 év időtartamot** látunk szükségesnek, azt is csak úgy, hogy a feladat elvégzéséből a Magyar Állam is jócskán kiveszi a részét. Ez azért is indokolt, mert az állam és szerveinek tevékenysége — a jogszabály alkotási, a képzési és az ellenőrzési feladatok nem megfelelő ellátása révén — nagyban közrejátszott a jelenlegi tarthatatlan helyzet kialakulásában. Ez az **állami szerepvállalás** egészen bizonyosan kellő indítást adna az engedély nélküli kutak „kifehérítési” folyamatának.

- II. Javasoljuk, hogy az állam vállalja magára a jegyzői engedélyezésű kutak felmérésének és vizsgálatának költségeit. A tulajdonosoknak legyen elegendő csupán **bejelenteniük** azt a tényt, hogy ilyen kúttal rendelkeznek, s a szükséges vizsgálatokat az állam maga végezné el saját műszeres egységeivel, vagy végeztetné el az általa nyilvántartott regisztrált szakvállalkozókkal, és ezek a szakemberek töltenék ki a kutakról a **vízjogi fennmaradási engedély** kiadásának alapjául szolgáló — általunk most kidolgozott — műszaki adatlapokat is. Javaslatunk szerint mindezt engedélyezési eljárási díj és vízgazdálkodási bírság nélkül tehetnék meg azok, akik bejelentési kötelezettségüknek a megadott 3-5 éven belül eleget tesznek. Akik azonban nem élnek ezzel a lehetőséggel, ott a vízjogi fennmaradási engedélyezés már csak igazgatási szolgáltatási (engedélyezési eljárási) díj befizetése és vízgazdálkodási bírság kivetése ellenében lesz lebonyolítható, mindamelllett,

hogy ez utóbbi esetben természetesen az üzemeltetőt terhelik majd a tervezői, szakértői díjak és a műszeres vizsgálatok költségei is.

A felmérési program előkészítésére, az engedély nélküli kutak problémájának megvilágítására és módszertani okokból is nagyon hasznos lenne központi forrásokból az ország különböző területein pl. 5-10 településen **„bemutató jelleggel” felméréseket szervezni.**

A fennmaradási engedélyezési program előkészítésére — mivel a jegyzők megítélésünk szerint bizonytalan alapokon állva döntenek az általuk engedélyezendő kútmélységekről — országosan és településenként **meg kell határozni a jegyző által engedélyezhető kútmélységeket**, szükség szerint térképi mellékletekkel.

III. Fontos az **állampolgárok széleskörű felvilágosítása, folyamatos tájékoztatása** mellett az engedély nélküli kútfúrások megfékezése, a munkájukat engedély nélkül és/vagy szakszerűtlenül végző kútfúrók kiiktatása a „terepi” **hatósági jelenlét és felügyelet** révén. Ebben jelentős előrelépést jelentene a **víz kútfúrók hatósági nyilvántartásba vétele** például az Országos Vízügyi Főigazgatóság, vagy a Magyar Mérnöki Kamara keretei között.

Meggyőződésünk, hogy a javasolt állami szerepvállalással, mint gesztussal jó irányba lenne fordítható az eddigi ugyan egyszerűsítést hangoztató, ám meglehetősen presztízs jellegű kormányzati törekvés, és rövid időn belül egy jól használható, megbízható — hiteles minőségi és mennyiségi adatokat tartalmazó — adatbázis állna össze a felszínközeli vizekről, amely aztán megfelelő alapul szolgálhatna a felszín alatti vizekkel kapcsolatos állapotértékelési munka elvégzésére, és a jövőbe tekintő alapos vízkészlet-gazdálkodási tervek elkészítéséhez.

Összegezve tehát, tisztában vagyunk azzal, hogy a jelenlegi *jogszabályokra* alapozott, a kézben tartott **tervezési segédlettel** kiegészített vízjogi fennmaradási engedélyezési ügymenet és ehhez benyújtandó dokumentumcsomag, valamint az elvégzendő vizsgálatok nagy valószínűséggel **ellenkezést** váltanak ki a magyar lakossági és egyéb vízhasználókból. Tudomásul kell venni azonban, hogy ezek nélkül az intézkedések nélkül a felszín alatti vizek állapotában javulás (hosszú távú fenntarthatóság) nem érhető el, sőt romlás várható. A közhangulat megváltoztatása szempontjából nagyon fontos, és sorrendjében mindent meg kell, előzzön a **kormányzati köztájékoztatás és felvilágosítás**, amit ebben a témában haladéktalanul el kell kezdeni (kisfilmek, reklámok, szórólapok).

Mellékletek:

1. melléklet: Az engedélyező hatóság személye és az engedélyezés lefolytatásához szükséges dokumentum típusa egy adott víztípust (**talajvíz**) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és a vízhasználat jellege függvényében.
2. melléklet: Az engedélyező hatóság személye és az engedélyezés lefolytatásához szükséges dokumentum típusa egy adott víztípust (**parti szűrésű víz**) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és a vízhasználat jellege függvényében.
3. melléklet: Az engedélyező hatóság személye és az engedélyezés lefolytatásához szükséges dokumentum típusa egy adott víztípust (**rétegvíz, karszt- és hasadékvíz**) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és a vízhasználat jellege függvényében.
4. melléklet: Az engedélyezés lefolytatásához szükséges vizsgálatok elvégzéséhez, dokumentumok összeállításához szükséges közreműködők személye az adott víztípust (**talajvíz**) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és a vízhasználat jellege függvényében.
5. melléklet: Az engedélyezés lefolytatásához szükséges vizsgálatok elvégzéséhez, dokumentumok összeállításához szükséges közreműködők személye az adott víztípust (**parti szűrésű víz**) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és a vízhasználat jellege függvényében.
6. melléklet: Az engedélyezés lefolytatásához szükséges vizsgálatok elvégzéséhez, dokumentumok összeállításához szükséges közreműködők személye az adott víztípust (**rétegvíz, karszt- és hasadékvíz**) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és a vízhasználat jellege függvényében.
7. melléklet: Adatlap a **talajvízre és parti szűrésű vízre** telepített kutak fennmaradási engedélyezéséhez.
8. melléklet: Adatlap a **rétegvíz, valamint a karszt- és hasadékvíz** kutak fennmaradási engedélyezéséhez.
9. melléklet: A kutak vízjogi fennmaradási engedélyezéséhez szükséges, utólagosan elvégzendő kútvizsgálati mérések köre az adott víztípust (**talajvíz, parti szűrésű víz**) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és az engedélyező hatóság függvényében.
10. melléklet: A kutak vízjogi fennmaradási engedélyezéséhez szükséges, utólagosan elvégzendő kútvizsgálati mérések köre az adott víztípust (**rétegvíz,**

karszt- és hasadékvíz) igénybevevő vízkivételi mű esetén a kitermelt vízmennyiség és a kúttalp mélység függvényében.